

בש"פ 306/19 - מדינת ישראל נגד פלונית

בבית המשפט העליון

בש"פ 306/19

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיבה: פלונית

בקשה ראשונה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק
סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד עידית פרג'ון

בשם המשיבה: עו"ד רועי בראונר

החלטה

1. ביום 2.4.2018 המיתה המשיבה את בנה בן החודש ושבוע. היא נעצרה ונבדקה בידי הפסיכיאטר המחוזי. מחוות דעתו מיום 10.4.2018 עלה כי המשיבה לא הייתה אחראית למעשיה והיא אינה כשירה לעמוד לדין. הומלץ - בחוות דעת זו ובחוות דעת נוספות מימים 1.5.2018, 21.5.2018, 3.7.2018 ו-16.7.2018 - להוציא צו אשפוז פסיכיאטרי למשיבה. ביום 26.4.2018 הגישה המבקשת כתב אישום נגד המשיבה בעבירת רצח, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). בד בבד עם הגשת כתב האישום ביקשה המבקשת לעצור את המשיבה עד לתום ההליכים המשפטיים נגדה. בא כוח המשיבה הסכים ביום 19.6.2018 שיש ראיות לכאורה להוכחת מעשה ההמתה, אך טען שיש לייחס לה עבירת המתת תינוק, לפי סעיף 303 לחוק העונשין, ולא עבירת רצח. הוא הסכים למעצר המשיבה בתנאי אשפוז. בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' אבו טהה) הורה להמשיך את אשפוז המשיבה בבית חולים פסיכיאטרי עד להחלטה אחרת. ביום 12.7.2018 הורה בית המשפט לעצור את המשיבה בתנאי אשפוז במחלקה סגורה עד לתום ההליכים נגדה.

2. באותו יום עתרה המבקשת להפסיק את ההליכים נגד המשיבה, משום שחל עליה הסייג לאחריות פלילית שעניינו אי שפיות הדעת, לפי סעיף 34 לחוק העונשין. עוד עתרה המבקשת להורות על אשפוז המשיבה לתקופה המרבית שקבועה בסעיף 15(ד1)(2) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991 (להלן: חוק הטיפול). כאמור, המבקשת טענה שהמשיבה עברה עבירת רצח, ולכן היא ביקשה להורות על אשפוז המשיבה למשך 25 שנה (סעיף 15(ד1)(2)(ג) לחוק הטיפול). בא כוח המשיבה טען מנגד שהמשיבה עברה עבירת המתת תינוק, ולכן תקופת האשפוז המרבית היא 5 שנים (סעיף 15(ד1)(2)(א) לחוק הטיפול). בית המשפט המחוזי (כב' סגן הנשיאה נ' זלוצ'וברוהשופטים ש' פרידלנדרוד' כהן) דחה את המשך הדיון לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית משלימה. בימים 19.11.2018 ו-16.12.2018 נשמעו טיעוני הצדדים, ודיון נוסף להשלמת טיעונים קבוע ליום 7.2.2019.
3. ביום 13.1.2019 הגישה המבקשת את הבקשה שלפניי להארכת המעצר של המשיבה ב-90 יום מעבר ל-9 חודשים. נטען כי מוסכם שהמשיבה המיתה את בנה בעודה לא אחראית למעשיה, שהיא אינה כשירה לעמוד לדין ושיש להוציא צו אשפוז בעניינה. המבקשת מציינת שהמחלוקת בין הצדדים נסובה סביב סעיף העבירה, וכתוצאה מכך – סביב תקופת האשפוז המרבית. המבקשת מוסיפה שההליך טרם הסתיים, בין השאר, בשל בקשות דחייה של ההגנה. עוד טוענת המבקשת שאין מקור סמכות בדיון להעביר את המשיבה בשלב זה לאשפוז שלא בתנאי מעצר. מנגד, המשיבה טוענת כי יש להורות כבר כעת על אשפוז שלא בתנאי מעצר, כדי שיתחילו להעניק לה את הטיפול הנפשי שדרוש לה. לטענת המשיבה, מאחר שמוסכם שיש לזכות אותה מהעבירה (בין רצח, בין המתת תינוק), אין עילת מעצר נגדה. לשלמות התמונה, ביום 24.1.2019 הודיעה המבקשת כי להבנתה המשיבה מקבלת כבר כעת טיפול נפשי, ועל כן היא ביקשה להורות לפסיכיאטר המחוזי להבהיר עניין זה.
4. לאחר שעיינתי בבקשה, בעמדות הצדדים בדיון שהתקיים לפניי ובנספחים שהגישו הצדדים, באתי למסקנה שדין הבקשה להידחות בעיקרה. הצדדים מסכימים שהמשיבה לא הייתה אחראית למעשיה, ושמשפטה יסתיים בהתאם למתווה שנקבע ברע"פ 8601/15 אשקר נ' מדינת ישראל (15.5.2017) (בעקבות פסק הדין ברע"פ 2675/13 מדינת ישראל נ' וחנון (3.2.2015)), כלומר בית המשפט יקבע שהמשיבה עשתה את המיוחס לה, יזכה אותה מחמת סייג אי שפיות ויורה על אשפוז. דומה שאין חולק בדבר ההוראה הראויה בעניין המשיבה: מתן צו אשפוז. מנהל המחלקה שהמשיבה מאושפזת בה עמד על כך כבר בשלב מוקדם של ניהול ההליכים בעניינה, לפני למעלה מחצי שנה. את חוות דעתו מיום 21.5.2018 סיים מנהל המחלקה כך: "אנו מבקשים להקדים את מועד הדיון המשפטי בעניינה להוציא עבודה צו אשפוז פסיכיאטרי כפוי בהקדם, על מנת להתחיל לטפל בה". בחוות דעתו מיום 3.7.2018 כתב מנהל המחלקה שהמשיבה "זקוקה לטיפול פסיכיאטרי במסגרת מחלקה סגורה על פי צו בית משפט לפי מקום מגוריה". בחוות דעת מיום 16.7.2018 הוא המליץ "להקדים את הדיון המשפטי, להפסיק את ההליכים המשפטיים נגדה ולהעבירה לבית חולים ... לפי מקום מגוריה, על פי צו אשפוז מטעם כבוד בית המשפט". המבקשת מצידה מציינת כי לפי סעיף 16(א) לחוק הטיפול, אפשר להורות שעצורה תשהה באשפוז פסיכיאטרי. לעומת זאת הסמכות ליתן צו אשפוז לפי סעיף 15(ב) לחוק הטיפול, נתונה למותב בהליך העיקרי, כפוף לסייגים שנקבעו. המשיבה עצורה כעת, ולכן היא שווה באשפוז, אולם טרם ניתנה בעניינה קביעה לפי סעיף 15(ב), ולכן אין להורות על כך בהליך המעצר.
5. לא מצאתי כי – בנסיבות המקרה – נדרש להאריך את מעצרה של המשיבה. הצורך להורות על אשפוז של המשיבה בצו שיפוטי וליתן לה טיפול פסיכיאטרי במחלקה סגורה לפי מקום מגוריה, אינו שנוי במחלוקת וגורמי המקצוע המוסמכים שבים ומדגישים אותו. הענקת טיפול תיטיב עם המבקשת ותיטיב עם הציבור. דחיית הטיפול למועד לא ידוע שבו יקבע בית המשפט שהתקיימו תנאי סעיף 15(ב) לחוק הטיפול – מועד שנדחה כאמור להשלמת טיעונים – אינה מועילה למבקשת ואינה מועילה לציבור. הטעם לדחייה הוא הצורך להחליט באיזו עבירה המבקשת לא תורשע, כדי

להחליט מה התקופה המרבית של הטיפול המרפאתי. יפים לכאן, בשינויים המחויבים, דברי השופט י' עמית, שעמד על הצורך - בסוגיה דומה - בהכרעת המותב בתיק העיקרי והוסיף את הדברים הבאים:

"הדבר נכון גם במקרה בו הנאשם מזוכה ולא כשיר לעמוד לדין, שאז, [חל] סעיף 15(ב) לחוק ... כל זאת, על מנת למנוע מצב בו הנאשם ממשיך לשהות במעצר או באשפוז משך תקופה ממושכת עד להחלטת בית המשפט בתיק העיקרי" (בש"פ 319/18 מדינת ישראל נ' סואעד, פסקה 12 (15.1.2018) (ההדגשה במקור - ע' פ')).

אף בטרם יכריע מה העבירה שממנה יזכה את המשיבה, רשאי בית המשפט המחוזי שדן במשפט לקבוע - בהעדר מחלוקת בדבר הצורך באשפוז כאמור - שמתקיימים במשיבה תנאי סעיף 15(ב) לחוק הטיפול ולהורות על אשפוז. במקרה שלפנינו, דיון בשאלת העבירה קבוע למועד קרוב, 7.2.2019. בדיון זה יוכל בית המשפט לפעול לפי המתווה האמור ולהחליט אם להורות על אשפוז המשיבה בבית חולים שקרוב למקום מגוריה.

6. סוף דבר, הבקשה נדחית בעיקרה. צו המעצר של המשיבה בתנאי אשפוז בהתאם להחלטת מיום 17.1.2019 יעמוד בעינו עד להחלטה אחרת של בית המשפט המחוזי בבאר שבע. בהתאם להחלטת בית המשפט המחוזי מיום 19.7.2018, אין צורך בהשגחת שב"ס במקום שהמשיבה שוהה בו.

ניתנה היום, כ"א בשבט התשע"ט (27.1.2019).

ש ו פ ט